

© VIRPI TUNNINEN

FINSE VLEESKIPPENHOUDERIJ FOCUST OP DIERENWELZIJN

De vleeskippenhoudery in Finland wordt gekenmerkt door een lage ziektedruk, gestuurde productie en strenge hygiënemaatregelen. Bijna 30 vleeskuikenhouders namen er de voerproductie zelf in handen door een voerfabriek op te richten. – Jan Van Bavel

Vleeskippenhoudster Hanna Hamina is sinds 2015 voorzitter van de Finse pluimveehoudersorganisatie *Finnish Poultry Association*, een centrale organisatie voor alle ondernemers in de pluimveesector. Samen met haar man houdt ze sinds 1999 zo'n 132.000 vleeskuikens in Eura, middenin de bossen van Zuidwest-Finland. Ze is ook aandeelhouder van pluimveevoerfabriek Satarehu (zie verder). Hanna was door de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO, de Nederlandse tegenhanger van Boerenbond) en de Nederlandse Organisatie van Pluimveehouders (NOP) uitgenodigd op de Pluimveerelatedag, die begin april in samenwerking met het vakblad *Pluimveehouderij* plaatsvond in Barneveld (Nederland). Thema van de dag was 'Voer maakt het verschil', en dat maakte Hanna duidelijk in haar voordracht. Ze deelde haar ervaringen over hoe zij als vleeskuikenhoudster de regie neemt voor beter voer door openheid

over productieresultaten en prestaties van de voerfabriek.

.....
De productie wordt gestuurd door de vleesverwerkers.
.....

Finse productieketen

Finland wordt wel eens 'het land van de duizend meren' genoemd en is bekend om de middernachtzon en het noorderlicht. Het is een land van extreme temperaturen, van -35 °C tot +35 °C. "De vleeskuikenketen omvat 11 opfokbedrijven, die vanuit Zweden kuikens ontvangen, 33 vermeerderders en circa 190 vleeskuikenbedrijven", schetst Hanna de Finse productieketen. "De productie is gebaseerd op contracten en wordt gestuurd door de vleesverwerkers, die een strikte

controle hanteren. Vorig jaar werden er zo'n 65 miljoen vleeskuikens geslacht. Ons land produceerde toen bijna 110 miljoen kg pluimveevlees, terwijl de consumptie 108 miljoen kg bedroeg. De zelfvoorzieningsgraad is toegenomen. De jaarlijkse consumptie per inwoner steeg de afgelopen 15 jaar naar 19,8 kg. Het aandeel import van kippenvlees en -vleesproducten – vooral uit Thailand, Duitsland en Denemarken – bedroeg in 2015 zo'n 15%. Gemiddeld bedraagt de bezetting 17 vleeskuikens per m² en de slachtleeftijd 37 dagen op een gewicht van 2,36 kg. Uitladen is niet aan de orde bij ons."

Eigen voerfabriek

Uit onvrede over de toenmalige situatie namen Hanna en haar man, samen met een aantal belangstellenden, enkele jaren geleden de voerproductie zelf in handen door de oprichting van voerfabriek Sata-

rehu. “Voer is de grootste kostenpost in de vleeskuikenproductie en er bestonden slechts 2 voerfabrikanten in Finland. Bovendien was mengvoer op pluimveebedrijven mengen geen optie”, haalt Hanna enkele redenen voor de oprichting aan. Intussen is Satarehu volledig eigendom van 28 vleeskuikenhouders, die gezamenlijk aandeelhouder zijn. “We willen de meest kostenefficiënte en betrouwbare vleeskuikenvoederfabriek in Finland zijn”, vervolgt Hanna. “De voerprijzen zijn voor iedereen gelijk. Niet maïs maar graan vormt de basis van ons vleeskuikenvoer, met 20 à 30% haver-schroot voor vleeskuikens, en 50 tot 70% haver in ouderdiervoer. Op de bedrijven wordt 20 à 25% graan toegevoegd. De vleeskuikenhouders produceren, drogen en slaan hiervoor graan op. Het vleeskuikenvoer kost 300 à 340 euro/ton. De voerstrategie van Satarehu bestaat erin het totale eiwitgehalte zo laag moge-

Verder werd er geen tijd verloren met voerprijsonderhandelingen. “Het is goed om als eigenaar onderdeel uit te maken van een interessant, sterk opkomend en tot nu toe verscholen deel van de productieketen”, aldus Hanna.

Bioveiligheid

Finland hecht veel waarde aan bioveiligheid. “De algemene richtlijn is geen bezoekers in vleeskuikenstallen toe te laten. Na bezoek aan een ander land of een ander pluimveebedrijf is 48 uur quarantaine verplicht. Alle spullen (schoenen, tassen...) worden na een bezoek grondig schoongemaakt en gedesinfecteerd. De kuikens worden in één keer geleverd en alle bedrijven hanteren een all-in-all-outsysteem. Na een ronde staan de stallen één tot 4 weken leeg en worden ze grondig schoongemaakt. De vleesverwerkers bepalen de opzet en dus de lengte van de leegstandsperiode. Onze bedrijven liggen op grote afstand van elkaar.”

Positieve resultaten vleeskuikens

De vleesverwerkers willen uniforme vleeskuikens. De voerstrategie ondersteunt de vraag naar weinig uitval en lage afkeur. Gemiddeld groeien de Finse vleeskuikens 8 à 10% meer dan de norm, zonder vaccinatie of medicatie. De voederconversie bedraagt 2,25 op geslacht gewicht en 1,61 op levend gewicht. Indien nodig kunnen de vleeskuikenhouders zelf dagelijks de hoeveelheid granen aanpassen. “We jagen niet de snelste groei na, maar streven naar gezonde vleeskuikens

die het beoogde slachtgewicht halen, kwalitatief goed vlees produceren en winstgevend zijn. Ook de voetzoolcores tonen uitstekende resultaten: meer dan 90% van de Finse koppels behaalde de premium klassering onder 20 punten in 2014 en 2015. “Dat komt dankzij goed management qua verwarming, ventilatie en strooisel, geen vaccinaties of medicatie en kwalitatief goed voer”, aldus Hanna, wat ze illustreerde met lage scores op haar eigen bedrijf.

Welzijnspremie

Sinds 2015 werkt Finland met een welzijnsprogramma voor pluimvee. Dat is goedgekeurd door de Europese Commissie, die het ook deels financiert. Het programma is opgesteld ter verbetering van het dierwelzijn en ter compensatie van de extra kosten die het met zich meebrengt. Het wil een dierhouderij promoten die diersoortspecifiek gedrag ondersteunt, het bewustzijn van pluimveehouders voor welzijnsbeïnvloedende factoren vergroten en voldoen aan de verwachtingen van de consument. Het welzijn wordt in de slachterij gemeten via het percentage afgekeurde karkassen door ascites (buikvocht, maximum 1%) en de resultaten van voetzoolcontroles (minder dan 40 punten). Verder tellen de aanwezige verrijkmateriaal, mogelijkheden voor buitenruimte volgens een systeem van dierunits en een bedrag per unit. Een bedrijf met 100.000 vleeskuikens kan 52.500 euro ontvangen. De welzijnspremie wordt 2 keer per jaar uitbetaald. ■

Pluimveehoudster Hanna Hamina baat in Zuidwest-Finland een bedrijf uit met 132.000 vleeskuikens.

lijk te houden en de eiwitkwaliteit zo hoog mogelijk. Daardoor drinken de vleeskuikens minder, blijft het strooisel droog en is de luchtkwaliteit in de stallen beter. We gebruiken turf als strooisel, omdat het betaalbaar is en goed droog blijft.” Vorig jaar produceerde Satarehu bijna 77.000 ton voer. Volgens Hanna heeft de voerfabriek veel bereikt door goede producten en productieresultaten voor te leggen. Ze heeft ook grote stappen gezet naar het delen van open productiegegevens, onder meer door een maandelijks vergelijking tussen voerfabrikanten.

FINSE WELZIJSMAATREGELEN

Voor voeding, management en verrijkmateriaal in de vleeskuikenhoudery werden enkele regels opgesteld:

- Elk koppel heeft een berekend voerplan;
- Van elk aanvullend voer moet het eiwitgehalte bekend zijn;
- Kuikens moeten na één week beschikken over hele granen;
- Tijdens de eerste week krijgen ze voer op kuikpapier, dat later als verrijkmateriaal wordt gebruikt;
- Verrijkende objecten zoals plastic voorwerpen, touw en hout zijn verplicht: minimaal 4 per 100 m²;
- Zitstokken: 10% van de vleeskuikens moet minimaal 15 cm zitstok per kuiken hebben;
- Platformen en schansen: minimaal 10% van de beschikbare oppervlakte;
- Toegang tot buitenruimte: bij mooi weer 2 keer per week toegang tot buiten, met uitzondering van de periode 1 maart-31 mei en de initiële opfokperiode; een indoor voederplaats in de zomer of een overdekte buitenruimte in de winter en de mogelijkheid om specifiek gedrag (stofbaden, scharrelen ...) te vertonen.